

25 JULI 1964 NED. T. GENEESK. 108. II. 30

Met de schrijvers ben ik het eens dat de troebele lens zo goed mogelijk moet worden verwijderd en dat de cornea-verwonding nauwkeurig moet worden verzorgd, met directe hechting van de wondranden. Overhechting van een niet gehechte cornea-wond is geen voldoende verzorging. De overhechting met conjunctiva heeft echter niet slechts de afsluiting van een lekkende wond tot doel, maar tevens een zo goed mogelijke belemmering tegen secundaire infectie. Juist na een trauma is deze overhechting bijzonder nuttig; vaak bestaat immers nog een verwonding van de oogleden, of een blepharitis, waarbij de kansen op infectie waarschijnlijk groter zijn. Ik zou daarom de indicatie voor overhechting niet zo ver durven beperken als dit door de schrijvers gebeurt.

Literatuur: BINKHORST, C. D. en M. H. GOBIN (1964) *Ned. T. Geneesk.* 108, 978.

Nijmegen, 2 juni 1964 J. E. A. VAN DEN HEUVEL

TWEE ZUSTERS MET HET SYNDROOM VAN STEIN-LEVENTHAL

Met enige verontrusting heb ik de casuïstische mededeling van collega VAN EK (1964) gelezen.

Het verrichten van een wigexcisie bij twee jonge vrouwen, die na hun menarche amenorroe hadden gekregen en op het ogenblik van de operatie resp. 18 en 20 jaar oud waren, zonder enige poging te doen om hetzij door een medicamenteuze, hetzij door een psychotherapeutische behandeling de menstruatie weer te laten terugkeren, moet thans toch wel als afkeurenswaardig beschouwd worden.

In de eerste plaats is het mogelijk, dat zonder enige behandeling na enige tijd de menstruatie weer terugkeert. In de tweede plaats had deze operatie zonder enig bezwaar uitgesteld kunnen worden tot de wens naar kinderen bij deze meisjes naar voren zou zijn gekomen.

Het argument, dat het voor ongehuwde vrouwen noodzakelijk is amenorroe zo spoedig mogelijk op te heffen, ten einde hun huwelijkskansen optimaal te maken, mist iedere grond. In een gesprek kan men de jonge vrouw uitleggen dat haar amenorroe vanzelf kan verdwijnen en indien dat niet gebeurt, dat zij goed behandeld kan worden, indien zij kinderen zou wensen.

Een ongehuwde vrouw, die regelmatig cohabiteert, zo snel mogelijk haar fertiliteit terug te geven is een onduidelijk gemotiveerde handeling.

Literatuur: EK, K. H. VAN (1964) *Ned. T. Geneesk.* 108, 1307. Amsterdam, 7 juli 1964 G. J. KLOOSTERMAN

ENKELE ASPECTEN VAN DE HANDDESINFECTIE

Bij de proeven, beschreven in hun artikel, gebruiken DE VRIES en KNAPE (1964) ter reiniging en desinfectie der handen: alcohol 70 pct met 1 pro mille lavendelolie, met bacteriologisch gezien een zeer gunstig effect. Als praktisch na-deel wordt aangevoerd dat de alcohol op de duur irriterend werkt op de huid. „Door aan een liter alcohol 1 ml lavendelolie toe te voegen, kan men, zoals bij onze proeven bleek, dit bezwaar volledig ondervangen”.

Waarschijnlijk verwarren de schrijvers de „vette” oliën (= olea pinguis), zoals olijfolie, met de „vluchtige” oliën (= olea volatilia), zoals lavendelolie. In tegenstelling tot de vette oliën kan men zich van de vluchtige oliën nauwelijks een huidirritatie-voorkomende werking voorstellen. Hoogstens kunnen vluchtige oliën sensibilisatie-verschijnselen veroorzaken.

De toevoeging van lavendelolie aan alcohol is een van de gebruikelijke methoden van de accijnsambtenaar om alcohol

te denatureren. Vermoedelijk verklaart dit ook hier de aanwezigheid van de 1 pro mille oleum lavandulae in de gebruikte alcohol.

Literatuur: VRIES, P. J. DE, en M. KNAPE (1964) *Ned. T. Geneesk.* 108, 1302.

Bennekom, 8 juli 1964

W. M. HAASBROEK

ZIEKTE VAN HODGKIN

Velen zullen de Nuttige Notitie no. 36 (1964) weer met genoegen hebben gelezen. Een deel van de besproken moeilijkheden is m.i. afkomstig van het feit, dat de diagnose ziekte van Hodgkin ondanks alle hulpmiddelen vaak moeilijk is. In het hieronder weer te geven geval, dat fraai als tegenhanger kan dienen is wél terstond aan de ziekte van Hodgkin gedacht, maar deze gedachte is door een bijzondere omstandigheid verlaten:

Een longarts op een consultatiebureau voor tuberculose (een „infraspecialist”?) ziet een mediastinale tumor bij een patiënt met een grauw uiterlijk. Hij stuurt deze onmiddellijk door naar een internist, omdat hij de ziekte van Hodgkin of een lymfosaroom bij de patiënt veronderstelt. De internist is het hiermee geheel eens en neemt de man direct op. Hij verzoekt zijn medewerkers, de diagnose te trachten te bevestigen. Deze slagen daarin niet en dragen de patiënt over aan een klinisch werkzaam longarts in een ander ziekenhuis. Op diens afdeling blijkt, dat de patiënt melk ophoest na melk drinken, dat het sputum blauw is na het drinken van blauwe limonade en rood na het drinken van rode limonade. Er wordt een verbinding gevonden van de slokdarm naar de rechter bovenkwabbronchus. Aan de ziekte van Hodgkin denkt niemand meer. Een zeer ervaren chirurg verwijdert rechter bovenkwab en fistel.

Enige dagen later ontstaat er empyeem rechts. Enige weken later overlijdt de patiënt. De patholoog-anatoom vindt bij sectie: ziekte van Hodgkin.

Literatuur: Nuttige Notitie No. 36 (1964) *Ned. T. Geneesk.* 108, 1219.

Heerlen, 4 juli 1964

A. C. APPELMAN

BERICHTEN BUITENLAND

Australië

Tandheelkundige nood. — De hoogleraar in preventieve tandheelkunde aan de universiteit van Sydney sprak ter gelegenheid van een conferentie, gewijd aan het Far West Children's Health Scheme, over het gebrek aan tandartsen in zijn land. Hun aantal blijft in groei ver achter bij de toename van de bevolking. De kinderen tussen 6 en 12 jaar lijden gemiddeld aan meer dan een dozijn aangetaste elementen, een frequentie die met de jaren toeneemt. Kinderen van drie jaar hebben gemiddeld reeds vier zieke tanden en op zes- of zevenjarige leeftijd is reeds de helft van het gebit ziek. Nieuw-Zuid-Wales bestudeert op verzoek van de regering het vraagstuk der dental nurses, daartoe gemachtigd door een onlangs aangenomen amendement van de Dental Act. De nieuwe wet aanvaardt ook buitenlandse tandartsen met andere diploma's dan die welke door de Australische universiteiten zijn erkend. De vreemdelingen worden voor een bepaalde tijd in een bepaald gebied tot de praktijk toegelaten, en kunnen zich na afloop hiervan vrij vestigen. (*Med. News*, 19 juni, bl. 7).

Engeland

Hervorming van de opleiding van de verpleegster. — De Council of the Royal College of Nursing droeg in 1961